

Komisija DZ o delovanju Banke Slovenije ob sanaciji bank v letu 2013

Reporter poroča, da je za guvernerja Jazbeca motiv dvomiti v pravilnost sanacije bank lahko le zaustavitev privatizacije – in nadaljuje:

Komisija DZ za nadzor javnih financ je 13 februarja 2015 obravnavala delovanja Banke Slovenije ob sanaciji bank v letu 2013. Kot je povedal guverner Banke Slovenije Boštjan Jazbec, je motiv tega, kar se o tem v zadnjih dneh navaja v medijih, lahko to, da se prepreči ali zaustavi privatizacijo bank. To pa je po njegovem za državo lahko zelo slabo.

Komisija DZ za nadzor javnih financ je po razpravi o problematiki pravilnosti sanacije bančnega sistema leta 2013 podprla zahtevo po izredni reviziji in forenzični preiskavi teh postopkov. Želi, da se na to temo skliče izredno sejo DZ in uvede preiskovalno komisijo DZ, od vlade pa zahteva spremembe zakonodaje v smeri večje odgovornosti bankirjev.

Člani komisije so izpilili in podprli šest predlogov predsedujočega Andreja Šircelja (SDS). Tako so sklenili računskemu sodišču predlagati, naj revidira smotrnost in zakonitost poslovanja Banke Slovenije za obdobje zadnjih treh let. Od vlade pa zahtevajo, naj v 60 dneh DZ predloži predloga novel zakonov o Banki Slovenije in bančništvu, s katerima se bo povečala odgovornost guvernerja in viceguvernerjev Banke Slovenije ter nadzornih svetov in uprav bank.

Komisija zahteva izredno revizijo vseh ukrepov Banke Slovenije in vlade v povezavi z dokapitalizacijami bank, likvidaciji Probanke in Factor banke ter izbrisa imetnikov podrejenih obveznosti v bankah za obdobje 2010-2014. V primeru odkritja nezakonitosti naj se določita objektivna in subjektivna odgovornost. Na predlog ZL za to obdobje zahteva tudi uvedbo forenzične preiskave sanacije bank, za kar naj vlada v roku treh mesecev pripravi vse zakonske podlage.

Komisija je medtem pozvala še organe pregona, naj ukrepajo v skladu s svojimi pristojnostmi. Parlamentarce pa je pozvala, naj skličejo oz. podprejo izredno sejo DZ na to temo, za katero NSi že zbira podpise, ter soglašajo s pobudo za ustanovitev posebne parlamentarne preiskovalne komisije na to temo, kar predlaga SDS.

Današnja razprava se je sicer močno vrtela okoli vprašanja, ali je bilo zares treba pri pomoči bankam v celoti odpisati imetnike podrejenih obveznic ter zakaj in kako je bil izračunan ravno tolikšen kapitalski primanjkljaj v bankah, da se je to zgodilo.

Medtem ko je guverner Banke Slovenije Boštjan Jazbec menil, naj se odločitev o tem prepusti sodišču, so nekateri predlagali, naj se še pred sodbo ustavnega sodišča za obvezničarje poišče kompromisno rešitev. Nekdanji minister za finance Uroš Čufer in direktor Združenja banke Slovenije France Arhar sta razmišljala v smeri, da bi na primer tem ponudili možnosti nadomestila v udeležbi pri dobičku slabe banke ali sodelovanja pri somenedžiranju bank.

Člani komisije so priložnost za pojasnila na seji med drugim dali Tadeju Kotniku, kolumnistu Financ, sicer izbrisanemu imetniku podrejenih obveznic v eni od podržavljenih bank, ki je v zadnjih dneh z objavo navedb njegovih virov o prirejanju nekaterih dokumentov pri izvedbi sanacije dodobra razburkal politični prostor. Po njegovih besedah Banka Slovenije v tej zgodbi ni kriva, temveč je "zadnji člen verige", ocenil pa je tudi, da so v tej zgodbi vsaj imetniki podrejenih obveznic nastradali bolj, kot bi lahko.

Guverner Jazbec je menil, da je lahko motiv tega, kar se o tem v zadnjih dneh navaja v medijih, to, da se prepreči ali zaustavi privatizacijo bank. Kar pa je po njegovem za državo lahko zelo slabo. "Mogoče pa je del pritiskov tudi zaradi kazenskih ovadb, ki lahko razkrijejo vse, kar je bilo narobe v zadnjih skoraj 24 letih," je ocenil in spomnil, da je bilo, odkar je na čelu centralne banke, podanih 107 kazenskih ovadb.

Predsednica ZaAB in premierka v času reševanja bančnega sistema Alenka Bratušek je opozorila še na eno zgodbo: "Pogovarjamo se o sanaciji bank, medtem ko gre dogajanje v Družbi za upravljanje terjatev bank mimo," je dejala in povzela problematičnost prenosnih vrednosti terjatev, njihove nenadne prodaje, standardov korporativnega upravljanja in domnevnih nepravilnosti pri njihovem poslovanju.

Na seji je bilo veliko besed tudi o tem, ali je Slovenija res morala dokapitalizirati banke po nareku oz. pravih Evropske komisije, čeprav za to od nje ni dobila nobenega denarja, ter ali bi takrat morala zaprositi za mednarodno pomoč ali ne. Bratuškova je menila, da če ne bi dokapitalizirali bank, bi šle te v stečaj. Tudi Jazbec je ocenil, da je bila "Slovenija leta 2013 zrela za tujo pomoč".

Šircelj je sicer želel, da "komisija danes razčisti določene dvome o sanaciji bank in si nalije čistega vina", vendar se to v celoti ni zgodilo. Jazbec je članom komisije odgovoril na nekatera konkretna vprašanja, pri nekaterih pa jih je spomnil, da je DZ Banki Slovenije konec januarja priporočil, naj v 30 dneh pripravi informacijo o vzrokih za nastalo bančno luknjo in vlogi centralne banke pri tem. "3. marca bomo predložili poročilo, ki bo vsebovalo odgovore, na katere danes težko odgovarjamo," je dejal.